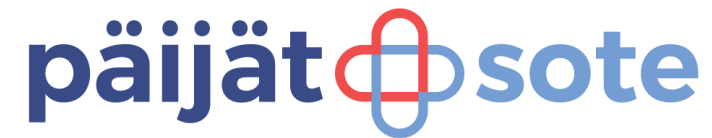

Lääkehoito moniammatillisessa tiimimallissa

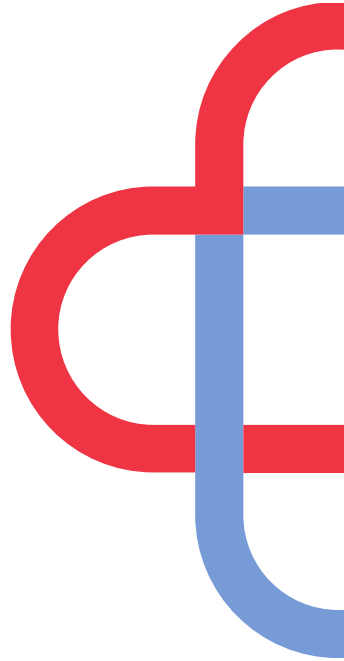
Farmaseutti avosairaanhoidossa Tulevaisuuden sote-keskuksessa

Tulevaisuuden sote-keskus –hanke
PÄIJÄT-SOTE

Farmaseutti-tiimi Päijät-Hämeessä

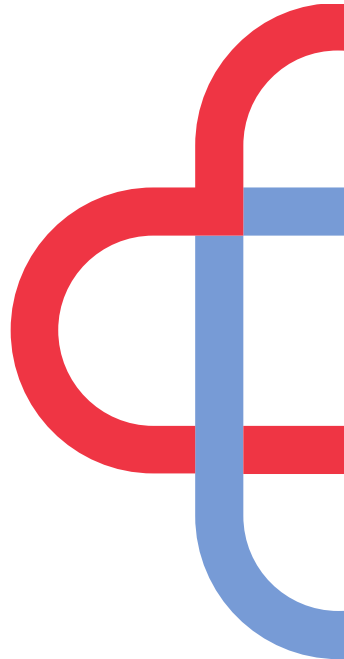
- Kehitys aloitettu sote-hankesuunnitelmia laatiessa Pertti Sopasen, Leena Riukan ja Marketta Rouvisen toimesta
 - Vastuuhenkilönä asiantuntijalääkäri Niko Korpi 9/2020 alkaen
- Ohjausryhmän puheenjohtajan toimii edelleen Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen projektipäällikkö hallintoylihoitaja Pertti Sopanen
 - Ohjausryhmän muut jäsenet em. lisäksi ovat olleet Petteri Jyrkinen, Kimmo Kuosmanen, Eija Immonen ja Piia Ruokosalmi
- Toiminnan suunnitteluryhmä on muodostettu Asikkalan ja Hollolan sote-keskuksen henkilökunnasta, sairaala-apteekin edustajana toimivasta Marketta Rouvisesta, pilotin toteutukseen valitusta farmaseutti Päivi Hettulasta ja palvelumuotoilija toimii Eili Ikosesta
- Pilotti käynnistynyt 9/2020 alkaen ja jatkuu ainakin vuoden 2021 loppuun asti

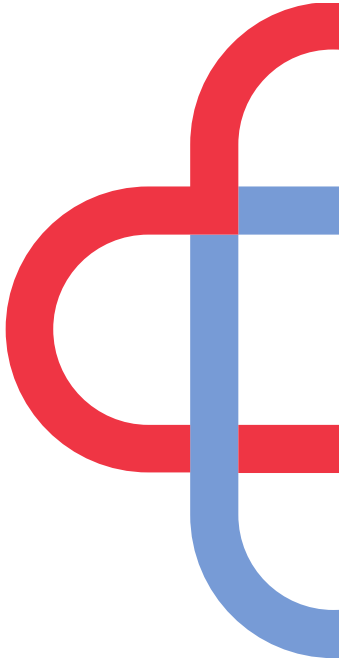

**Lääkehoidon ongelmien
ratkaisu vaatii yhteistyötä**

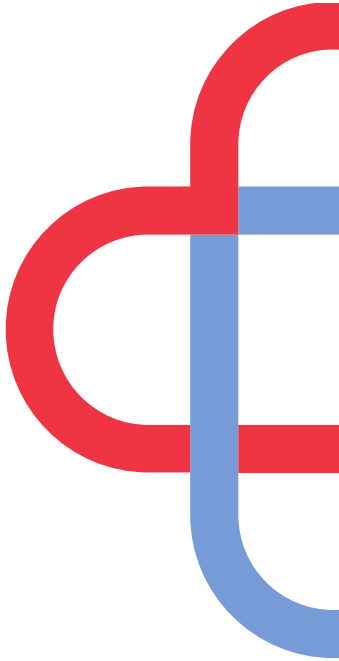
*Potilaiden lääkkeiden käyttöön liittyy moninaisia **haasteita** avosairaanhoidossa*

*Potilaan **oireen** taustalla voi olla kyse lääkehoidon ongelmasta*

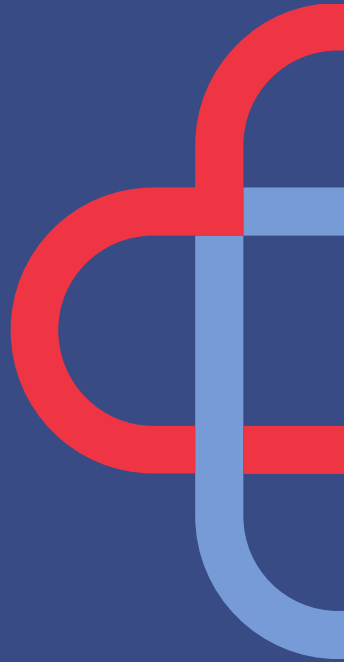

*Lääkehoitoa **ei voi arvioida** ilman ajan tasalla olevaa tietoa
lääkityksestä*

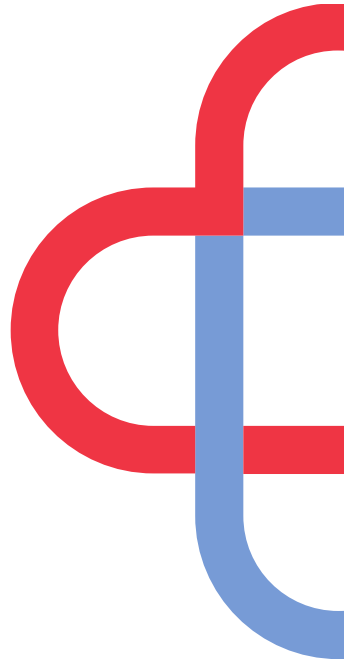

*Asiakkaan **lääkehoidon selvitys** tukee toimintakykyä, ehkäisee haittoja ja mahdollistaa lääkehoidon seurannan*

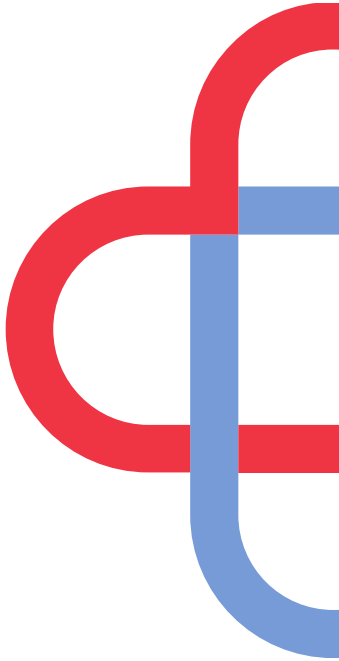
Lääkehoidon toteuttaminen moniammatillisessa tiimissä

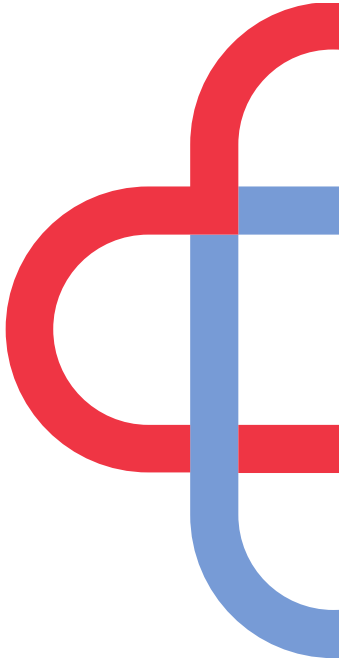
*Lääkehoidon onnistumisesta **vastaa jokainen tiimin jäsen**
koulutuksensa, osaamisensa ja ammattitaitonsa mukaisesti*

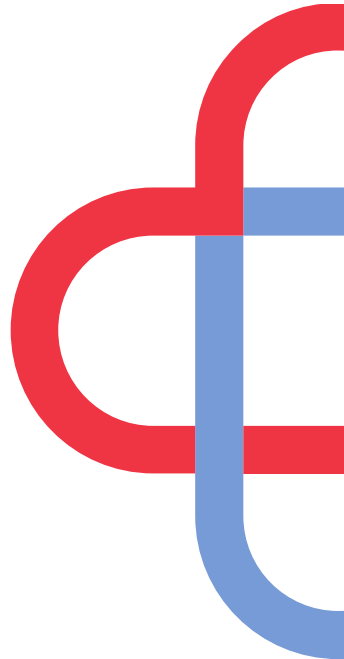
*Potilaan lääkehoito tulisi tarkistaa **jokaisen kontaktin**
yhteydessä edes kevyesti*

*Tärkeintä on **havaita ongelma** potilaan lääkityksessä eikä välttämättä korjata sitä samalla kertaa*

*Lääkehoidon asianmukaisuuden selvitys potilaan kanssa
voidaan tehdä monin eri tavoin*

LÄÄKITYKSEN SELVITTÄMINEN

Käytössä olevien lääkkeiden,
annoksien ja antoaikojen selvitys ja
kirjaaminen potilastekstiin muun
asian yhteydessä

LÄÄKITYKSEN AJANTASAISTAMINEN

Lääkelistan päivittäminen
käytössä olevien lääkitysten
mukaiseksi

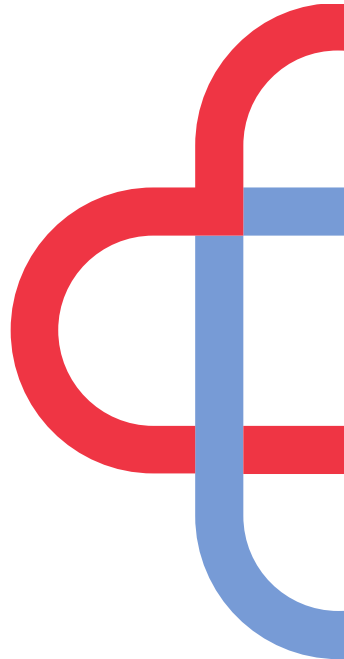
LÄÄKITYKSEN ARVIOINTI

Lääkehoidon tarpeen ja
tarkoituksenmukaisuuden
arvointi

LÄÄKITYKSEN KOKONAISARVIOINTI

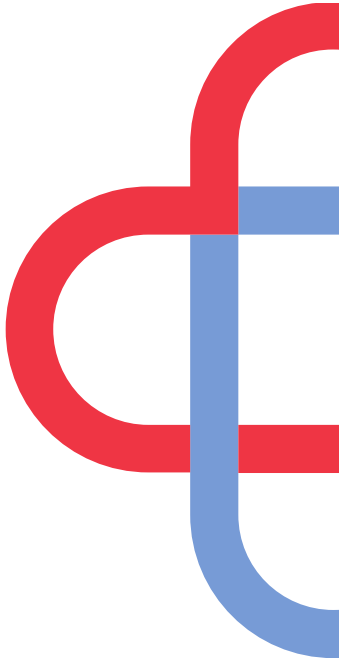
Lääkehoidon toteuttamisen
muutokset ja seuranta
arvioinnin perusteella

Lääkityksen selvittämisen tukena

Parhaimmassa tapauksessa sähköinen lääkelista on ajan tasalla

Tilanne kommentoidaan käyntitekstiin ja tehdään merkintä lääkelistalle

Kirjaamisen tueksi on laadittu tukifraaseja

Lääkärin asiantuntijat - 010101A997V TESTI1 POTILAS

Kirjaus Muokkaa Lisää Muotoile Liittymät

Kirjaustiedot Yhteenveto

Tila: ☐ Kesken ☒ Valmis ☐ Hyväksytty Näkymä: FAR
Hoitoprosessin vaihe: Rinnakkaisnäytöt: HOI, YLE
Kirjauksen päivämäärät ja käyttäjät

Lääkehoito Ei valittua koodistoa

Lääkehoidon arvio

Lääkitys:
Yhteisvaikutukset (SFJIX C- ja D-luokka):
Haltansite (Pharao D-luokka):
Munuisten vajaatoiminnan vaikutus lääkitykseen (Renbase): GFR:
Annokset:
Annotajat:
Muut huomiot:(mm.kontrollit, tarpeettomat lääkkeet, puuttuvat lääkkeet, äkkiläie sopimattomat lääkkeet, kaatumisriskiä lisäävät lääkkeet, genetiikka, TTR-arvo varfarinipotilaalla)

Diagnoosi Z92.2 Tautiluokitus ICD-10 (THL)

Aikaisempi muun lääkineen pitkäaikaskäyttö

☐ Pysyvä diagnoosi ☐ Päädiagnoosi

Diagnoosin tyyppi:
Varmuustaste:
Päättymisen syy:
Alku- ja loppu pvm:

Järjestä käyntiajan mukaan

Haettu 0

Lääkärin asiantuntijat - 010101A997V TESTI1 POTILAS

Kirjaus Muokkaa Lisää Muotoile Liittymät

Kirjaustiedot Yhteenveto

Tila: ☐ Kesken ☒ Valmis ☐ Hyväksytty Näkymä: FAR
Hoitoprosessin vaihe: Rinnakkaisnäytöt: HOI, YLE
Kirjauksen päivämäärät ja käyttäjät

Tulosyy

Lääkehoidon ongelma/arviointitarve

Esitiedot Koodi Tarkennus Ei valittua koodistoa

Kotilääkitys Koodi Tarkennus Ei valittua koodistoa

Nykyongelma

Monilääkitys (lääkkeitä käytössä säännöllisesti ja/tai tarvittaessa 7 tai enemmän): kyllä/ei, kpl
Lääkeeroitus-ongelmat (Terveinen suositus ei onnistu, esim. nielmysvaikeus, henomotorinen kömpelyys, muistihäiriö): kyllä/ei
Munuisten vajaatoiminta (GFR < 60 ml/min/1,73 m²): ml/min/1,73 m²
Suurentunut kaatumisriski (kaatunut useamman kuin yhden kerran viim. 12 kk aikana): kyllä/ei, kpl, xx/xx viimeisin
Tiedettu orbiittialttinen hypotensio: kyllä/ei
Äkillinen voinnin heikentyminen: kyllä/ei, alkuaikana xx.xx.xx ja oireina:
Monipalveluasakas:
Keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden käytössä 2 tai enemmän: kyllä/ei, mitä
Lääkityksen C- ja D-luokan interaktio: kyllä/ei
Lääkelistan ajantasaisuudessa ilmenevä merkittävä poikkeama (lääkkeitä puuttuu/ on liikaa tai hoitotaho on muuttunut, lääkelista on osastolääkitys-muodossa): kyllä/ei
Täustalla hoitojakso kodin ulkopuolisessa hoitolaitoksessa: kyllä/ei, milloin ja missä
Oireena: huimaus, ääni kuivuminen, käden vapina, unnetusta, nielmysvaikeus, selavuutta, muistihäiriötä, näön heikkenemistä, väsymystä, virtsan pidätkyvyttömyys, virtsankontinenssi

[Uusi rivi...](#)

Lääkärin asiantuntijat - 010101A997V TESTI1 POTILAS

Kirjaus Muokkaa Lisää Muotoile Liittymät

Kirjaustiedot Yhteenveto

Tila: ☐ Kesken ☒ Valmis ☐ Hyväksytty Näkymä: FAR
Hoitoprosessin vaihe: Rinnakkaisnäytöt: HOI, YLE
Kirjauksen päivämäärät ja käyttäjät

Lääkehoito

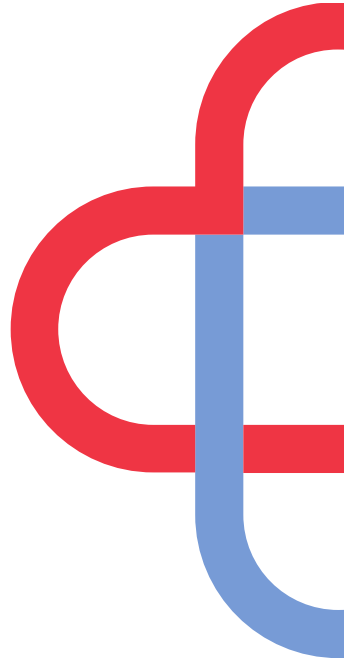
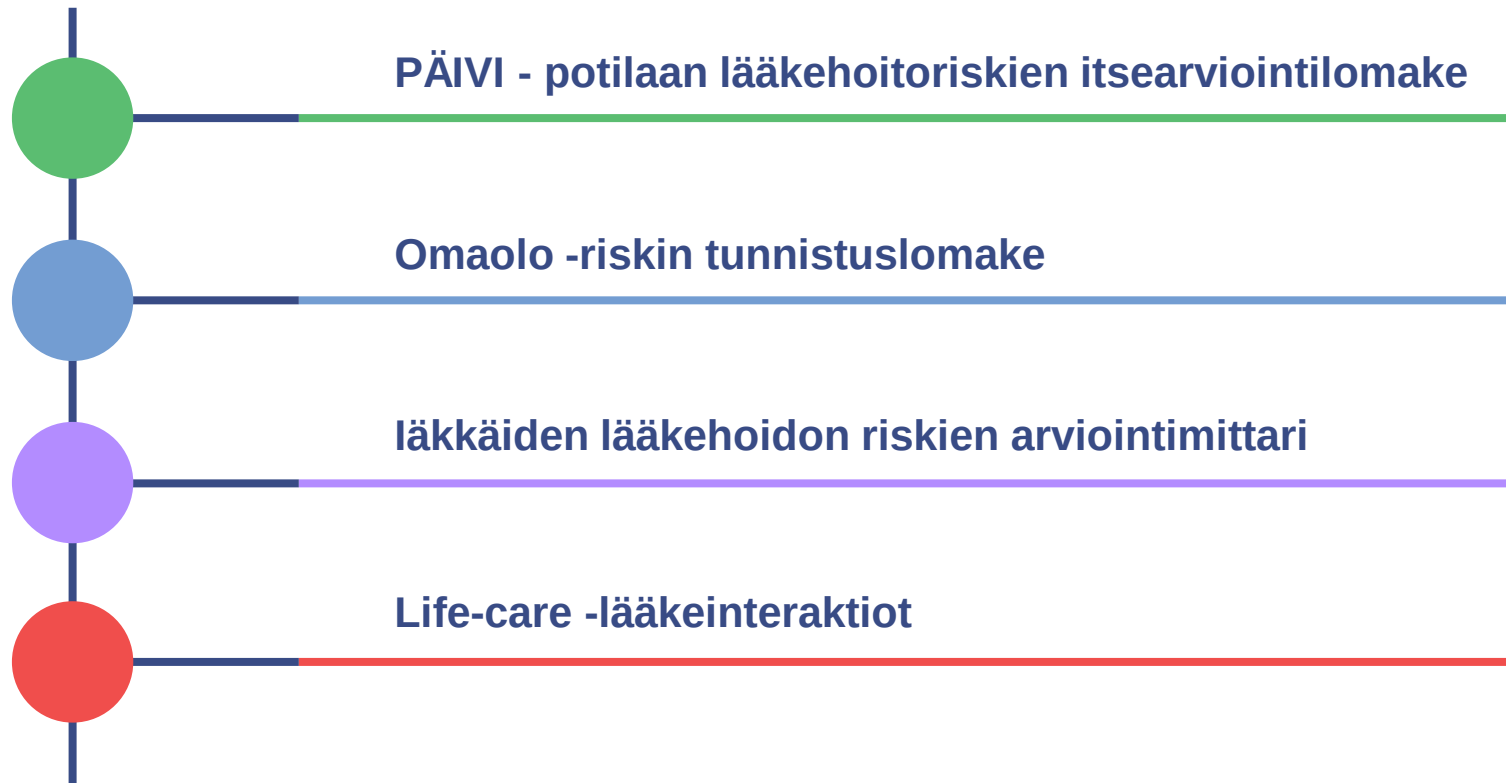
Ohjauksen ajankohta:
Tarkoitus:
Keskeinen sisältö:
Keta paikalla potilaan lisäksi tai maininta siitä, jos ohjaus annettu potilaan sijasta omalle:
Mitä asioita olisi hyvä vielä kerrata potilaan kanssa myöhemmin:

[Uusi rivi...](#)

Järjestä käyntiajan mukaan

Haettu 0

Lääkehoidon ongelmien tunnistamisen työkalut

PÄIVI-lomake

Pohjautuu FIMEAN LOTTA-lomakkeeseen

PÄIVI -tarkistuslista onnistuneeseen ja turvalliseen lääkehoitoon

Vastaa alla oleviin kysymyksiin.

Merkitse rasti ruutuun sen vaihtoehdon kohdalle, joka kuvaa tilannettasi parhaiten.

Ota yhteyttä farmaseuttiin, lääkäriin tai hoitajaasi, jos vastaat useaan kysymykseen **"kyllä"** tai **"en osaa sanoa"**, tai sinulle herää kysymyksiä täyttäessäsi tarkistuslistaa.

Puuttuuko sinulla paperinen tai sähköinen lista kaikista lääkkeistä, joita tällä hetkellä käytät?	Onko sinulle epäselvää, kuinka kauan lääkehoitosi jatkuu?																																															
<table><tr><td></td><td>kyllä</td><td>ei</td><td>en osaa sanoa</td></tr><tr><td>Lääkärin määräämät lääkkeet</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Muut lääkkeet</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Vitamiinit ja hivenaineet</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Luontaistuotteet</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Rohdosvalmisteet</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table>		kyllä	ei	en osaa sanoa	Lääkärin määräämät lääkkeet	☐	☐	☐	Muut lääkkeet	☐	☐	☐	Vitamiinit ja hivenaineet	☐	☐	☐	Luontaistuotteet	☐	☐	☐	Rohdosvalmisteet	☐	☐	☐	<table><tr><td>kyllä ☐</td><td>ei ☐</td><td>en osaa sanoa ☐</td></tr></table>	kyllä ☐	ei ☐	en osaa sanoa ☐																				
	kyllä	ei	en osaa sanoa																																													
Lääkärin määräämät lääkkeet	☐	☐	☐																																													
Muut lääkkeet	☐	☐	☐																																													
Vitamiinit ja hivenaineet	☐	☐	☐																																													
Luontaistuotteet	☐	☐	☐																																													
Rohdosvalmisteet	☐	☐	☐																																													
kyllä ☐	ei ☐	en osaa sanoa ☐																																														
Hoitaako sinua jokin muukin hoitotaho kuin terveyskeskus?	Onko sinulla ollut seuraavia vaikeuksia lääkkeiden ottamisessa:																																															
kyllä ☐ ei ☐ en osaa sanoa ☐	<table><tr><td>Et tiedä tarkalleen miksi tai mihin vaivaan otat lääkettä</td><td>kyllä ☐</td><td>ei ☐</td><td>en osaa sanoa ☐</td></tr><tr><td>Et ymmärrä annosteluohjeita</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Sinun on vaikea niellä lääkkeitä</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Et muista ottaa lääkkeitä ajallaan</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Lääkkeiden ottamisen ajankohta ei sovi päivärhythmiisi</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table>	Et tiedä tarkalleen miksi tai mihin vaivaan otat lääkettä	kyllä ☐	ei ☐	en osaa sanoa ☐	Et ymmärrä annosteluohjeita	☐	☐	☐	Sinun on vaikea niellä lääkkeitä	☐	☐	☐	Et muista ottaa lääkkeitä ajallaan	☐	☐	☐	Lääkkeiden ottamisen ajankohta ei sovi päivärhythmiisi	☐	☐	☐																											
Et tiedä tarkalleen miksi tai mihin vaivaan otat lääkettä	kyllä ☐	ei ☐	en osaa sanoa ☐																																													
Et ymmärrä annosteluohjeita	☐	☐	☐																																													
Sinun on vaikea niellä lääkkeitä	☐	☐	☐																																													
Et muista ottaa lääkkeitä ajallaan	☐	☐	☐																																													
Lääkkeiden ottamisen ajankohta ei sovi päivärhythmiisi	☐	☐	☐																																													
Puuttuuko lääkkehoidostasi säännöllinen seuranta, kuten kontrollit tai kotimittaukset?	Onko sinulla vaikeuksia annostella lääkettä?																																															
kyllä ☐ ei ☐ en osaa sanoa ☐	<table><tr><td></td><td>kyllä</td><td>ei</td><td>en osaa sanoa</td></tr><tr><td>Silmätippojen tiputtaminen on vaikeaa</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Astmalääkkeen annostelu on vaikeaa</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>On vaikeaa pistää pistettävä lääke itse</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>On vaikea avata lääkepakkausta tai purkkia</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Lääketabletin puolittaminen on vaikeaa</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table>		kyllä	ei	en osaa sanoa	Silmätippojen tiputtaminen on vaikeaa	☐	☐	☐	Astmalääkkeen annostelu on vaikeaa	☐	☐	☐	On vaikeaa pistää pistettävä lääke itse	☐	☐	☐	On vaikea avata lääkepakkausta tai purkkia	☐	☐	☐	Lääketabletin puolittaminen on vaikeaa	☐	☐	☐																							
	kyllä	ei	en osaa sanoa																																													
Silmätippojen tiputtaminen on vaikeaa	☐	☐	☐																																													
Astmalääkkeen annostelu on vaikeaa	☐	☐	☐																																													
On vaikeaa pistää pistettävä lääke itse	☐	☐	☐																																													
On vaikea avata lääkepakkausta tai purkkia	☐	☐	☐																																													
Lääketabletin puolittaminen on vaikeaa	☐	☐	☐																																													
Onko sinulla ollut viimeisten 4 viikon aikana oireita, jotka toistuvasti häiritsevät arkeasi?	Koetko, että lääkärin määräämä lääke on sinulle sopimaton?																																															
<table><tr><td></td><td>kyllä</td><td>ei</td><td>en osaa sanoa</td></tr><tr><td>Tunnet päivisin epätavallista väsymystä tai uneliaisuutta</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Tunnet huimausta</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Kaatuilet</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Sinulla on vaikeuksia virtsaamisessa (virtsa ei tule kunnolla tai karkaa)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Sinulla on pahoinvointia</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Sinulla on ummetusta tai muita vatsavaivoja</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Sinulla on muistihäiriöitä</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Koet olosi sekavaksi</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Saat herkästi mustelmia tai nenästäsi vuotaa verta</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>Suusi on epätavallisen kuiva</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table>		kyllä	ei	en osaa sanoa	Tunnet päivisin epätavallista väsymystä tai uneliaisuutta	☐	☐	☐	Tunnet huimausta	☐	☐	☐	Kaatuilet	☐	☐	☐	Sinulla on vaikeuksia virtsaamisessa (virtsa ei tule kunnolla tai karkaa)	☐	☐	☐	Sinulla on pahoinvointia	☐	☐	☐	Sinulla on ummetusta tai muita vatsavaivoja	☐	☐	☐	Sinulla on muistihäiriöitä	☐	☐	☐	Koet olosi sekavaksi	☐	☐	☐	Saat herkästi mustelmia tai nenästäsi vuotaa verta	☐	☐	☐	Suusi on epätavallisen kuiva	☐	☐	☐	<table><tr><td>kyllä ☐</td><td>ei ☐</td><td>en osaa sanoa ☐</td></tr></table> Mikä lääke: _____	kyllä ☐	ei ☐	en osaa sanoa ☐
	kyllä	ei	en osaa sanoa																																													
Tunnet päivisin epätavallista väsymystä tai uneliaisuutta	☐	☐	☐																																													
Tunnet huimausta	☐	☐	☐																																													
Kaatuilet	☐	☐	☐																																													
Sinulla on vaikeuksia virtsaamisessa (virtsa ei tule kunnolla tai karkaa)	☐	☐	☐																																													
Sinulla on pahoinvointia	☐	☐	☐																																													
Sinulla on ummetusta tai muita vatsavaivoja	☐	☐	☐																																													
Sinulla on muistihäiriöitä	☐	☐	☐																																													
Koet olosi sekavaksi	☐	☐	☐																																													
Saat herkästi mustelmia tai nenästäsi vuotaa verta	☐	☐	☐																																													
Suusi on epätavallisen kuiva	☐	☐	☐																																													
kyllä ☐	ei ☐	en osaa sanoa ☐																																														
	Joudutko rahatilanteesi takia tinkimään sinulle määrättyistä lääkkeistä?																																															
	kyllä ☐ ei ☐ en osaa sanoa ☐																																															

Ammattilaisen muistilista

Varsinkin hoitajilla epävarmuutta lääkehoidon ongelmien tunnistamisessa

Lääkitysarvion harkinta – ammattilaisen muistilista

Lääkitys pitää arvioida, jos asiakkaalla on käytössä yli 5 lääkettä ja hänellä esiintyy alla olevia pulmia:

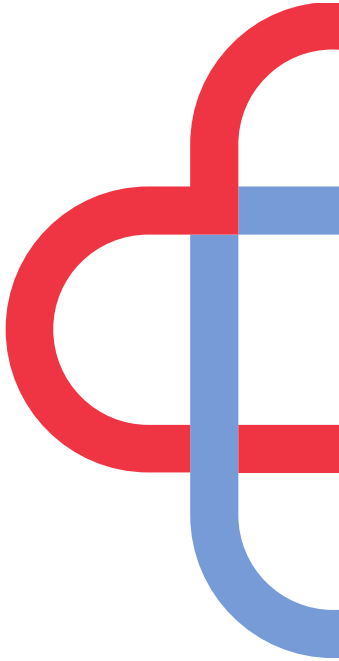
- ☐ Toistuvia kaatumisia
- ☐ Huimausta tai tasapaino on heikentynyt
- ☐ Liikkuminen on vähäistä tai olematonta
- ☐ Lääkkeenottovaikeuksia
 - ☐ Mitä: _____
- ☐ Lääkkeet jäävät ottamatta osittain tai kokonaan
- ☐ Suun kuivumista
- ☐ Ummetusta
- ☐ Nielemisvaikeuksia
- ☐ Pahoinvointia tai oksentelua
- ☐ Ruokahaluttomuutta
- ☐ Sekavuutta
- ☐ Muistihäiriöitä
- ☐ Psykomotorista hidastuneisuutta tai yliaktiivisuutta
- ☐ Näön heikkenemistä
- ☐ Käsien vapinaa
- ☐ Kouristuksia
- ☐ Väsymystä
- ☐ Virtsan pidätyskyvyttömyyttä
- ☐ Virtsantulovaikeutta
- ☐ Verenvuototaipumusta
- ☐ Elektrolyyttihäiriö

Lääkitys tulee arvioida myös, jos

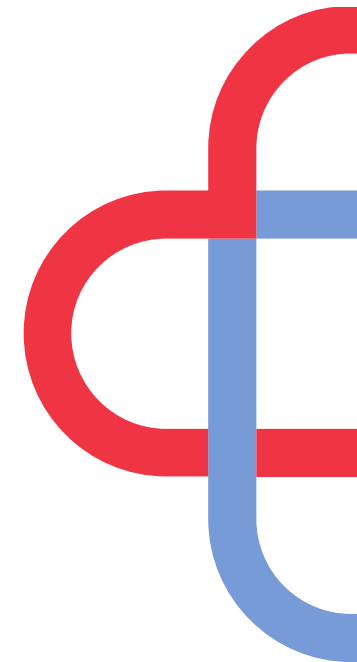
- ☐ Lääkitys tuntuu turhalta tai tehottomalta
- ☐ Lääkeannos tai lääkkeenottoaika poikkeaa määrätystä
- ☐ Asiakas on joutunut käymään kyseisten oireiden vuoksi useita kertoja vuodessa vastaanotolla

Tarpeen mukaan konsultoi hoitavaa lääkäriä ja ohjaa asiakas farmaseutin ajanvarauskirjalle arviointiin.

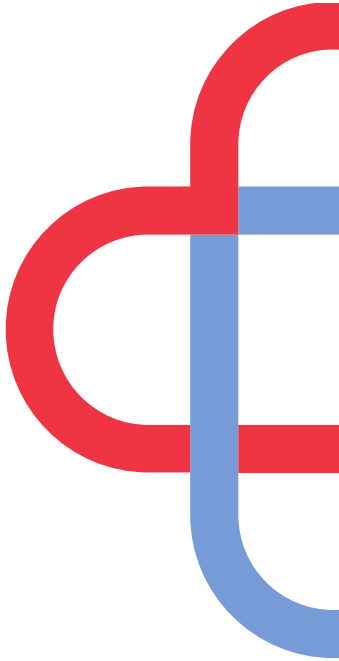
*Alkuvaiheessa lääkelistat tarvitsevat usein
ajantasaistuksen*

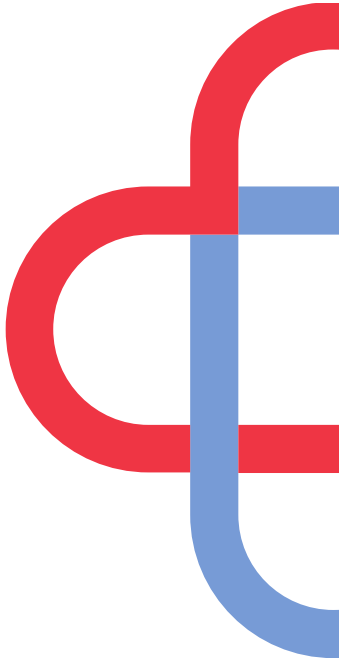
*Ajantasaistamisessa havaitut poikkeavuudet
merkitään ja tarvittaessa lista ohjataan farmaseutin
tai lääkärin **arvioitavaksi***

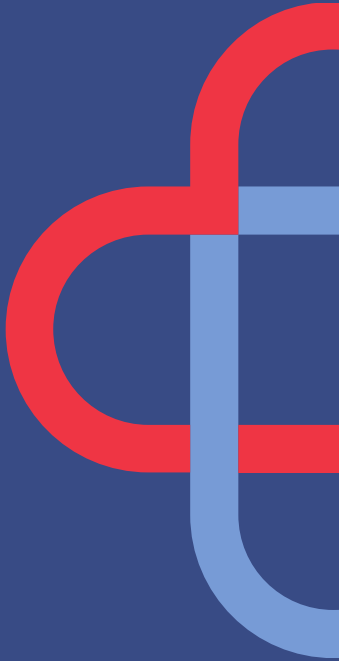
Potilastekstiin tehdään merkintä lääkehoidon poikkeavuuksista, lisäravinteista, luontaistuotteista, mahdollisista lääkehoidon ongelmista ja jatkosuunnitelmasta

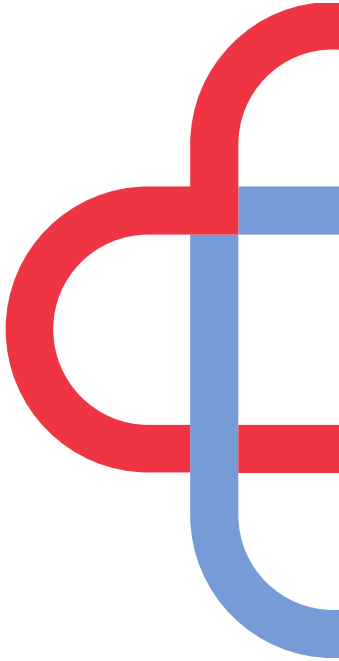
*Ajantasainen lääkelista **annetaan potilaalle mukaan**
vastaanoton päätteeksi*

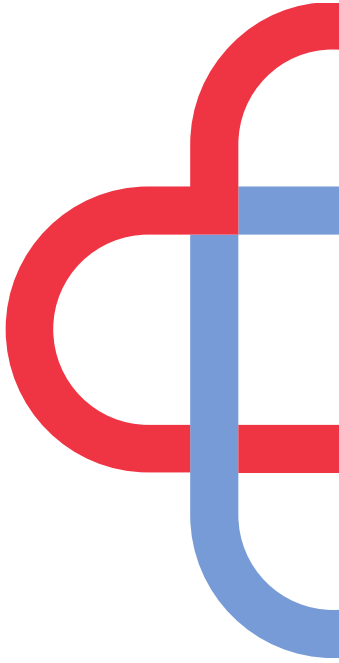
*Lääkehoidon toteuttamisen käytännön
työkalut*

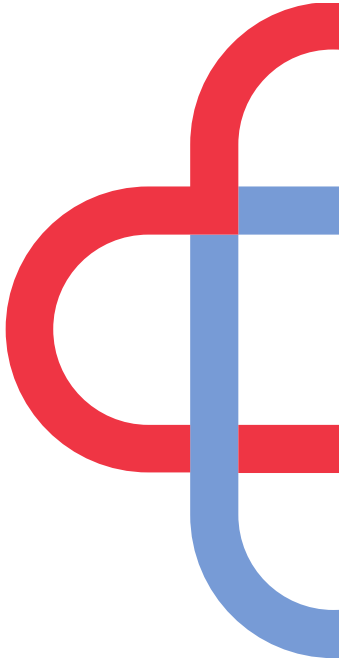
***Kaikki moniammatillisen tiimin jäsenet osaavat
kysyä potilaalta käytössä olevat lääkkeet***

*Farmaseutti pystyy **arvioimaan** lääkityksen
asianmukaisuuden ja **tekemään ehdotuksen**
muutoksesta*

*Lääkäri **johtaa** moniammatillista tiimiä ja ratkaisee
lääkehoidon ongelmakohdat*

Lääkärin tehtävät

Konsultoi ja
ilmoittaa
potilaalleen
ratkaisun

Tarkistaa farmaseutin arvioinnin ja
tekee päätöksen lääkehoidosta

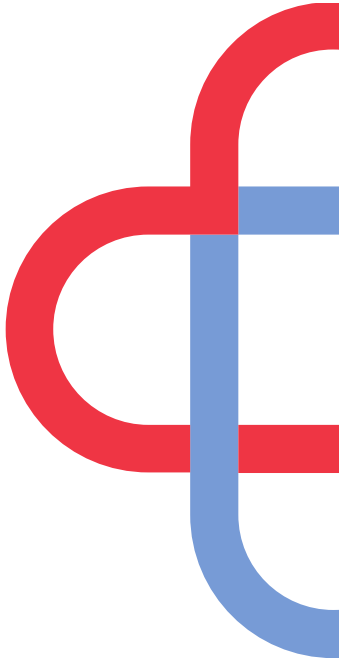
Tekee lääkemääräykset

Suunnittelee lääkehoidon seurannat

Poistaa tarpeettomat reseptit e-reseptitietokannasta

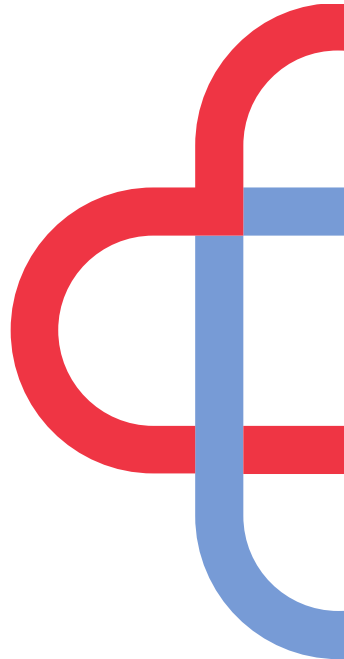

*LÄMÄ-hoitajat voivat myös määrätä ja arvioida lääkkeitä **rajatun lääkkeenmäärämis**oikeuden mukaisesti, mutta ei kuitenkaan kokonaisvaltaisesti*

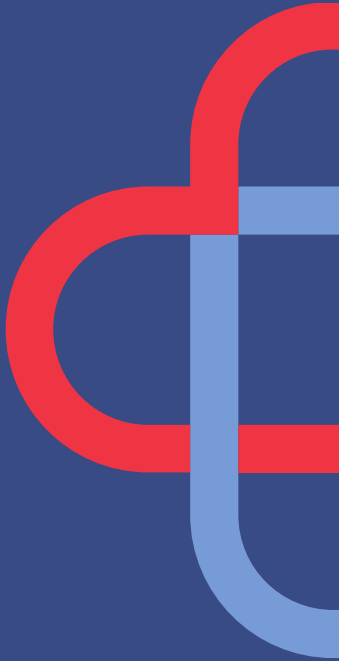

Lääkehoidon ohjausta voidaan tehdä myös muiden ammattilaisten toimesta erityisosaamisen mukaisesti:

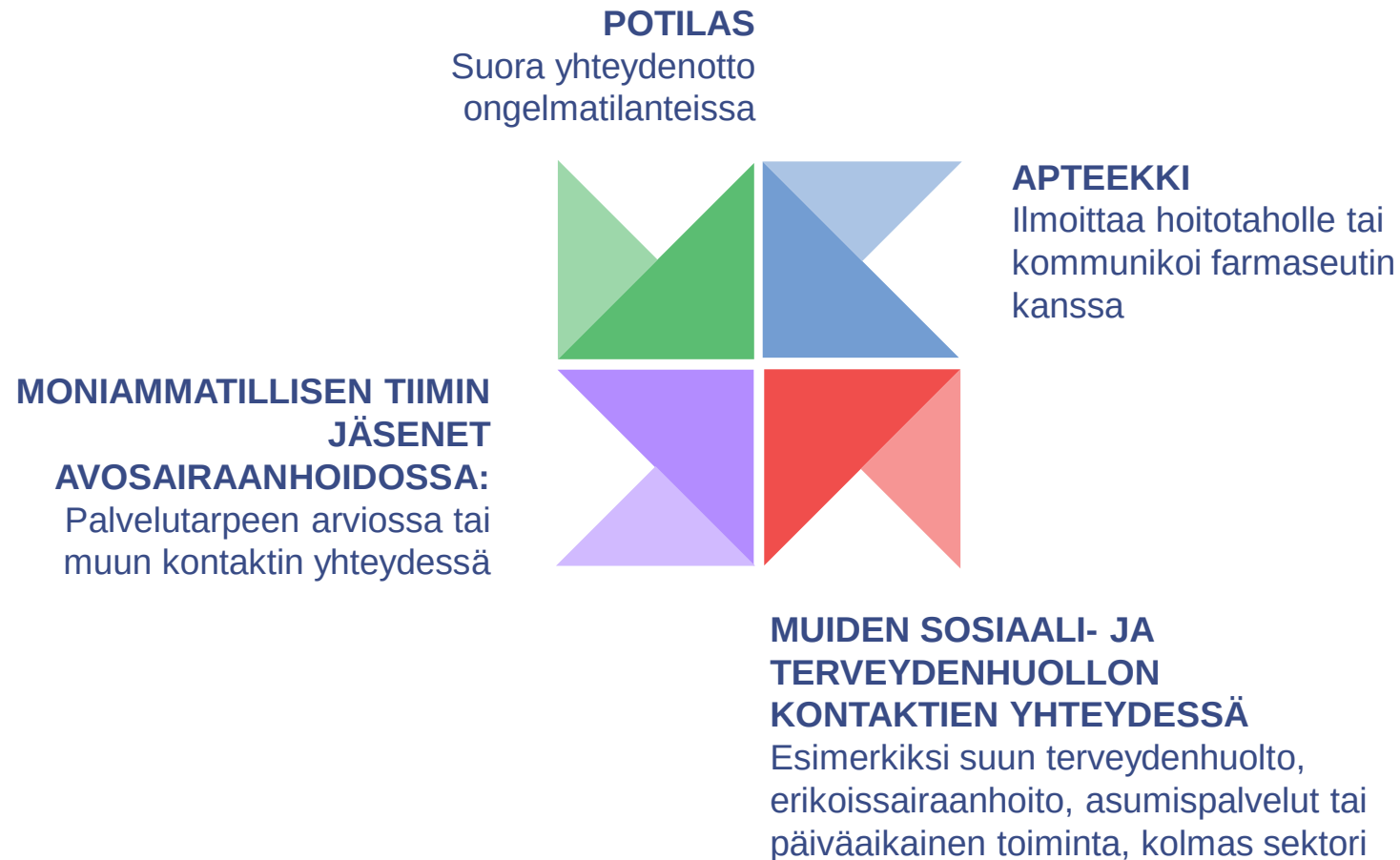
*Muun muassa **DM-, astma, reuma- ja terveydenhoitajat***

Lääkehoidon arvion tarpeen tunnistaminen

Lääkehoidon ongelmien esille havainnointikanavat

Farmaseutti-pilotin mainos

Jaetaan alueen muille toimijoille
hyödynnettäväksi

Farmaseutin apua sote-keskuksestasi

Asikkalan ja Salpakankaan sote-keskuksissa on tarjolla uusi palvelu: farmaseutin vastaanotto.

Farmaseutin kanssa voit keskustella lääkehoidostasi ja saada tarvittaessa neuvontaa. Palvelun tarkoitus on turvata lääkehoitosi asianmukaisuus. Farmaseutti myös kirjaa lääkeshoidostasi arvion potilastietojärjestelmään lääkärin toiminnan tueksi.

Farmaseutin vastaanotto voi olla tarpeen, jos lääkehoidossasi on pulmia, terveystilanteesi on muuttunut tai epäilet lääkityksen aiheuttamaa haittaa.

Voit varata ajan farmaseutin vastaanotolle joko sote-keskuksesi puhelinpalvelusta tai sote-keskuksessa asioidessasi.

Voit valmistautua farmaseutin vastaanotolle näin:

- Ota mukaan Kela-korttisi
- Listaa käyttämäsi lääkkeet
 - Reseptilääkkeet
 - Itsehoitolääkkeet
 - Ravintolisät (nk. luontaistuotteet)
 - Rokotteet
- Kirjaa ylös lääkehoitosi seurantaan tehtyjä mittauksia
- Täytä turvallista lääkehoitoa selvittävä PÄIVI-lomake

Vastaanottoaika

Terveysthuollon
ammattilaisen
huomioita
lääkehoidosta

Potilaat, jotka hyötyvät eniten arvioinnista

Monilääkityt

- Lääkkeitä käytössä säännöllisesti ja/tai tarvittaessa 7 tai enemmän

Lääkkeenotto-ongelmaiset

- Tekninen suoritus ei onnistu
- Esim. nielemisvaikeus, hienomotorinen kömpelyys, muistihäiriö

Munuaisten- ja/tai maksan vajaatoimintapotilaat

- Kohtalainen tai vaikea munuaisten vajaatoiminta ($GFR < 60$ ml/min/1,73 m²)

Suurentuneessa kaatumisriskissä olevat

- Oireena huimaus tai todettu ortostaattinen hypotensio
- Kaatumisia useampi kuin yksi viim. 12 kk aikana
- Osteoporoosi perussairautena

Äkillisen voimien heikentymän yhteydessä

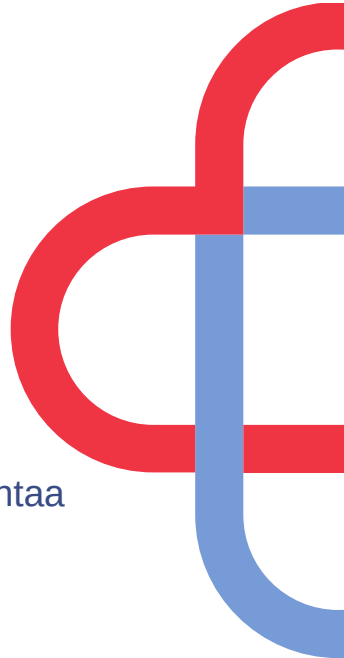
- a) Lääkemuutoksen aiheuttama
- b) Lääkehoidon muutoksilla voidaan kohentaa vointia tai ehkäistä komplisoitumista

Monipalveluasiakkaat

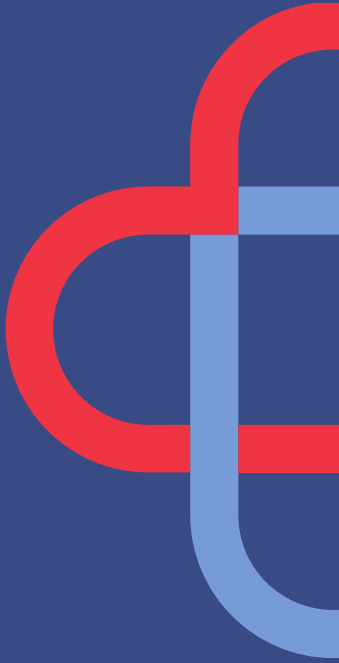
- Yhtymän ohjeen mukaisesti segmentoitu potilasryhmä

Riskilääkkeiden käyttäjät

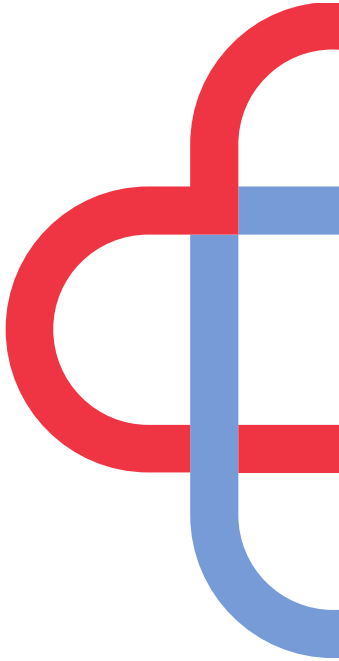
- Lääkityksessä keskushermostoon vaikuttavia lääkkeitä 2 tai enemmän
- Lääkityksen C- ja D- luokan interaktiot
- Lääkkeet, joilla on kapea terapeuttilinen alue

Farmaseutin työnkuva

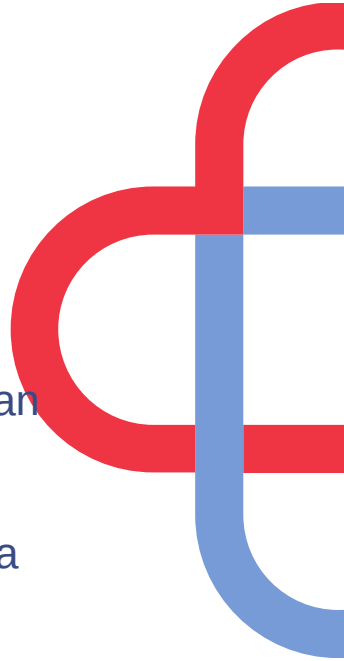

*Farmaseutti työskentelee **laajoissa** sote-keskuksissa
moniammatillisen ydintiimin osana ja on
etäyhteyden päässä konsultoitavissa arkipäivisin*

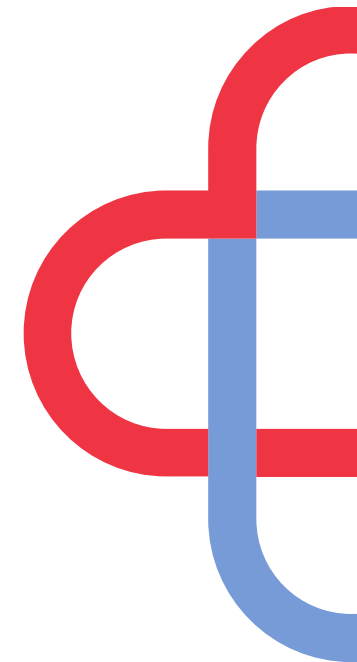

Farmaseutin työnkuva

- Lääkelistojen ajantasaistaminen, tarkistaminen ja arviointi
- Lääkitysasioihin liittyvä ohjaus ja neuvonta
 - Mm. lääkkeenotto-ongelmien ratkaiseminen, potilaan motivointi ja uusien lääkkeiden ohjaus
- Yksikön lääkkeiden käsittelyyn ja lääketilauksiin liittyviä tehtäviä
 - Mm. lääkekaapin huolto, parenteraalisten lääkkeiden käsittely
- Lääkealan asiantuntijana toimiminen sote-keskuksessa
- Lääkehoitosuunnitelman päivittämiseen osallistuminen
- Sote-keskuksen lääkehuoltoon liittyvä toiminnan kehittäminen
- Lääkehuoltoon liittyvä koulutuksellinen toiminta
- Lääkehoidon lupakäytäntöjen toteutumisen seuranta
 - Mm. LOVE-tentit
- Yhteyshenkilö apteekkien ja sote-keskuksen välillä
- Lääkitykseen liittyvien ongelmatilanteiden ratkaisuun osallistuminen
 - Mm. HAIPRO-käsittelyt

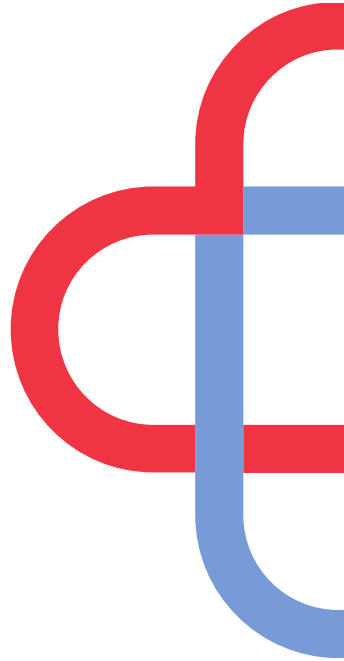

Farmaseutin osaaminen kiteytyy lääkehoidon arvioinnissa

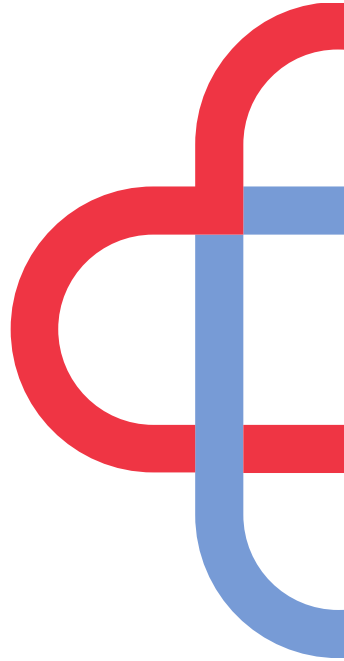
Lääkehoidon arvio sisältää

- Lääkehoidon tarpeen tai indikaation tai tarkoituksenmukaisuuden arviointi
 - Suositusten mukaiset ja vastaiset lääkkeet
- Lääkkeiden annostusten tarkistuksessa huomioidaan ikä ja muut sairaudet (erityisesti munuaisten toiminta)
- Kliinisesti merkittävät yhteensopimattomuudet
- Kaatumisriski kohdennetusti
- Haittariskit
- Iäkkäälle sopimattomat lääkkeet yli 75-v potilaille
- Päällekkäisyydet
- Kapean terapeuttisen alueen lääkkeet
- Lääkekorvattavuuksien tarkistaminen ja koodien ylös kirjaaminen

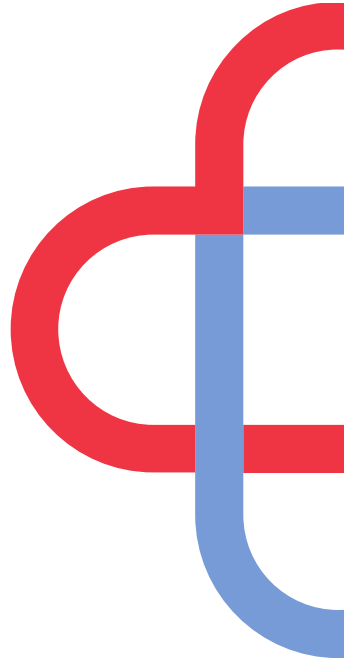
Lääkehoidon arviointi

- Kirjataan FAR-lehdelle
 - Rinnakkaisnäkyä YLE- ja/tai HOI-lehdelle konsultaation mukaisesti
- Farmaseutti konsultoi lääkäriä lääkemuuostarpeesta ja informoi sen jälkeen potilasta
- Tulsote-hankkeen ajan farmaseutti kontrolloi kaikki potilaat puhelimitse
 - PEI-lomakkeen hyödyntäminen
 - Vaikuttavuuden selvittäminen

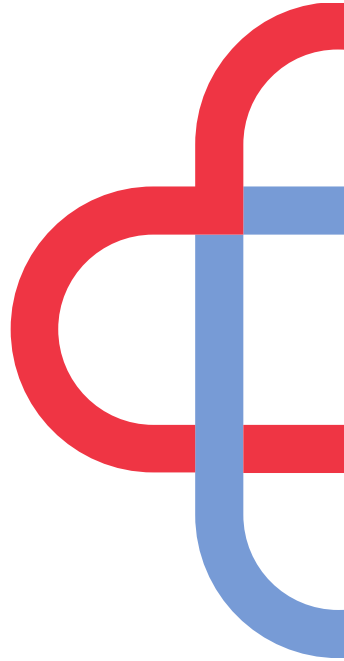
Farmaseutin konsultointi

- Farmaseutti konsultoi lääkehoidon muutostarpeissa lähtökohtaisesti hoitavaa lääkärinä
 - Omalääkäri, viimeisin lääkehoitoon kantaa ottanut lääkäri, tuleva vastaanotto, hoitosuunnitelman laatija jne.
 - Konsultaatioajanvarauksen kautta tai kiireellisissä tapauksissa puhelimitse/LC-viestipiikillä
 - Muiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden konsultaatio tarvittaessa
- Farmaseutti on vapaasti konsultoitavissa moniammatillisen tiimin toimesta

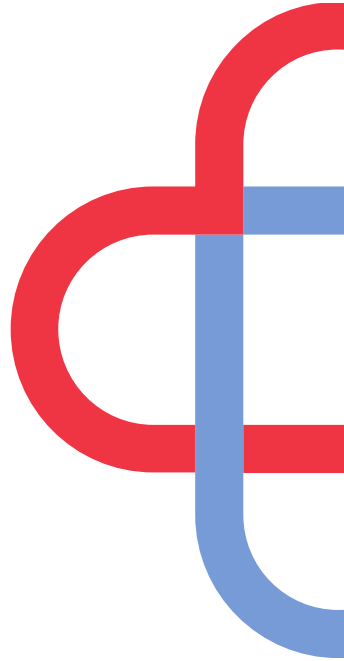
Farmaseutin sijainti Päijät-soten sote-keskuksissa

- Viikossa 2/5 Asikkalassa (ti ja to) ja 3/5 Salpakankaalla (ma, ke ja pe)
- Yhteydenotto puhelimitse, LC-viestillä ja suoraan ajanvarauskirjavarauksilla riskipotilaille
 - Aluksi varauksia voi tehdä matalalla kynnyksellä ja palvelun ruuhkautuessa rajataan tehokkaammin
- Jatkossa etävastaanottotoiminta mukaan
- Etätyöskentely mahdollista tarvittaessa
- Kotikäynti asiakkaiden luo tarvittaessa järjestettävissä

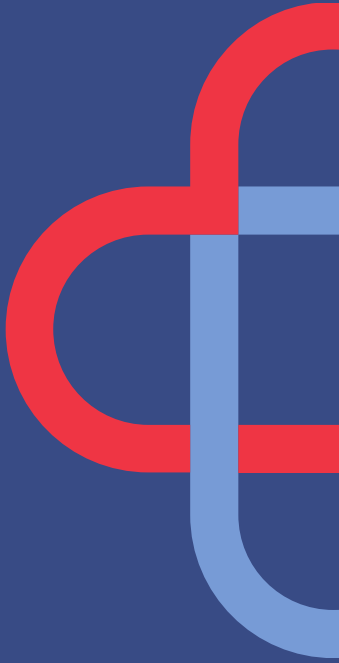

Lääkeneuvonta

- Kuuluu farmaseutin tekemään haastatteluprosessiin
- Neuvontaan voi ohjata myös erikseen potilaita, joilla on lääkehoidon ongelma
 - Lääkehintaneuvonta
 - Hoitoon sitouttaminen
 - Lääkkeen oikean käytön opastaminen
- Farmaseutti tarvittaessa suosittelee lääkehoitoon liittyvien laboratoriotutkimusten kontrolloinnin

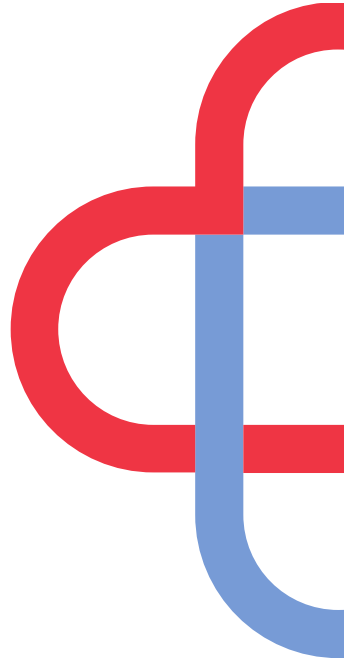

Lääkehoidon laadun seuranta

*Potilastietojärjestelmän rakenteellinen kirjaaminen
mahdollistaa tietojen automaattisen haun, tekoälyn
käytön ja tietolouhinnan*

*Se mahdollistaa tiedolla johtamisen ja
vaikuttavuuden arvioimisen*

Laadun arviointi

1. Lääkehoidon lupakäytäntöjä koskeva menettely on kuvattu ja sen toteutumista seurataan
2. Yksikkö-/osastokohtainen lääkehoitosuunnitelma
3. Lääkehoidon ajantasaistus/tarkistus/arviointi vuosittain ikäryhmittäin
 - Lääkityslistan lääkitystarkistusmerkintä
4. Päätetapahtumat
 - Verrataan normaalia väestöä lääkitysarvioituihin päätetapahtumien osalta
 - Vaatii em. koodauksen
 - Esiintyvyys %-osuus ja mahd. muutos ajanjaksojen välillä
 - Kuolemat, osastojaksot, intoksikaatiot, terveystalveluiden käyttö/v, kaatumiset, murtumat ja päivystyskäynnit/v

5. Tuottavuus

- kokonaistuottavuus, jossa esim. mitataan kustannuksia/suorite
- henkilötuottavuus, jossa mitataan suorite/htv

6. Asiakaskokemus

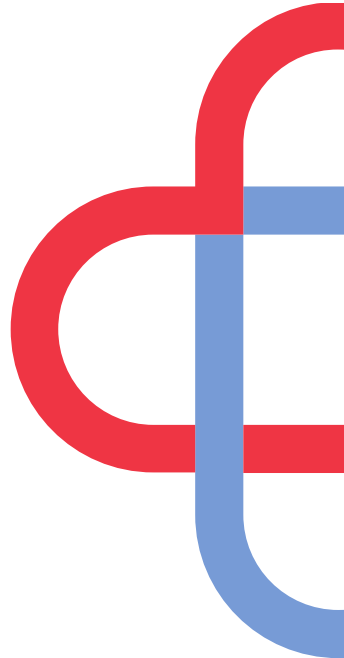
- Patient enablement instrument (PEI)
- Välittömästi vo:n jälkeen ja toinen kysely 2 vkoa vo:n jälkeen

7. Apteekkiyhteistyön arviointi

- Palautteenkeruu Hollolan, Asikkalan, Padasjoen ja Hämeenkosken apteekeilta pilotin aluksi ja päätteeksi

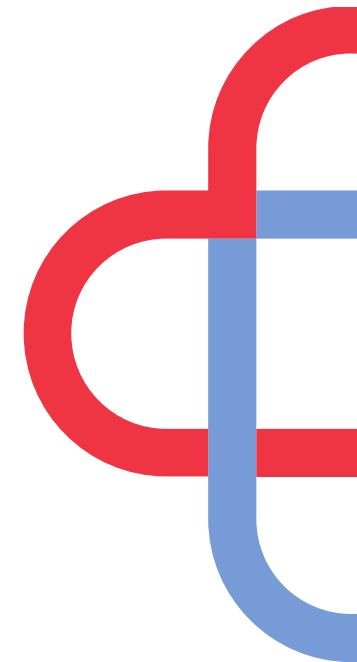
8. Henkilöstökokemus

- Henkilöstökysely 3 kk välein

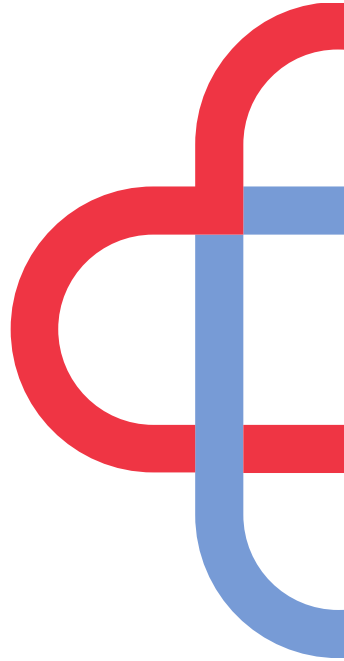
Modifioitu Patient enablement index (PEI) asiakaskokemuksen mittaamiseksi

Tämän farmaseutin arvion jälkeen kykenen:	paljon paremmin	paremmin	entiseen tapaan	huonommin	en osaa sanoa
Tuntemaan lääkehoitoani					
Ymmärtämään lääkehoidon vaikutuksia sairauksiini					
Pitämään itseni terveenä saamallani ohjauksella					
Auttamaan itseäni saamallani ohjauksella					
Tulemaan toimeen oireideni kanssa					
Selviytymään elämässäni					

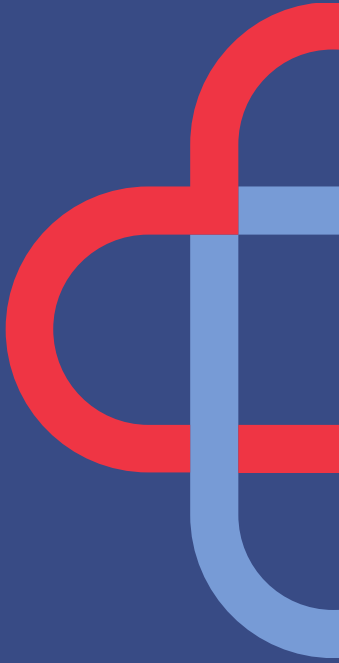
PEI-tulokset

- Asiakaskokemus on ollut vähintään hyvä kautta linjan
- Potilaat ovat kokeneet selviytyvänsä farmaseutin arvion perusteella
 - 11/30 potilasta koki selviytyvänsä paljon paremmin
 - 8/30 koki selviytyvänsä paremmin
 - Lopuilta ei saatu vastausta

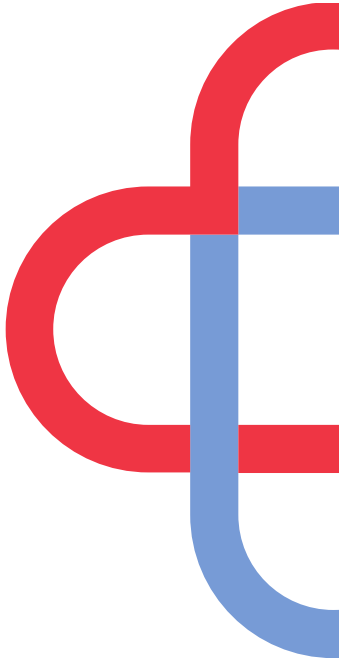
**”PEI auttaa oman työn arvioinnissa
aktiivisesti miettimään antaako sitä
asiakkaalle sellaisia ohjeita, että ne on
arjessa käytettäviä.”**

- Farmaseutti Päivi Hettula

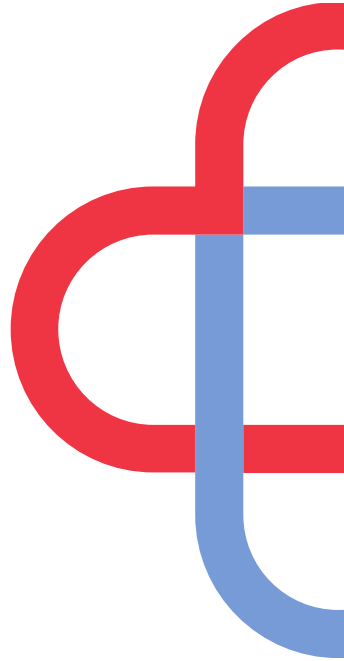
Apteekkikysely

- Kysely lähetettiin Päijät-Hämeen apteekkeihin ja saatiin hyvät 50 vastausta
- Vastaajat olivat pääosin kokeneita vakinaisissa työsuhteissa olevia farmaseutteja ja proviisoreita
- Kyselyä (41 kysymystä, joista pääosa avoimia) puretaan ja analysoidaan para-aikaa

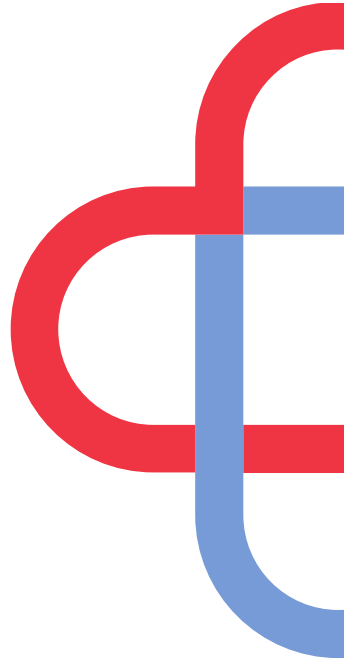
Aptekeilla on halukkuutta osaamisellaan tukea muun terveydenhuollon toimintaa

- Apteekit pystyvät omilla keinoillaan tukemaan asiakkaiden selviytymistä
 - Itsehoitolääkkeiden ohjauksella
 - Lääkehoidon ohjauksella
 - Tukea tarvitsevien asiakkaiden tunnistamisella
 - Riskilääkkeiden huomioimisella

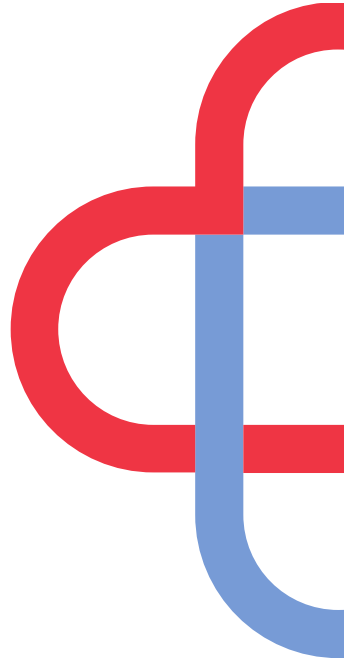
Lääkemääräyksissä koettiin pulmia

- Reseptien epäselvyydet aiheuttavat sekaannuksia asiakkaiden lääkehoidon toteutuksessa ja työllistävät apteekkia
 - Sähköiset reseptit jääneet lääkkeiden lopettamisesta huolimatta voimaan
 - Lääkemääräyksien annostelutiedot eivät vastaa asiakkaiden tietoja
 - Lääkehoidon aloitusmerkintä on alikäytetty
 - Erillisselvitykset puutteellisia tai puuttuvat
 - Määräämisehdot eivät täyty

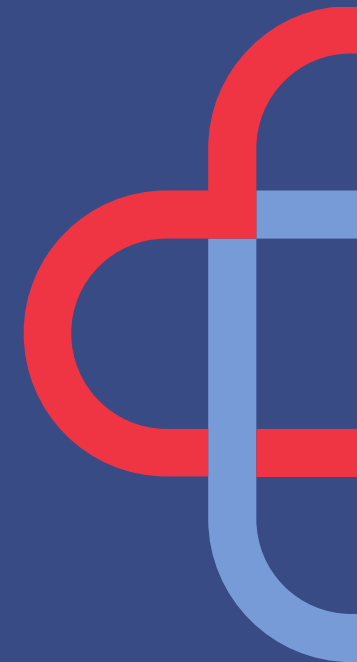

Apteekit kokevat tiedottavansa pääosin sujuvasti sote-keskuksia

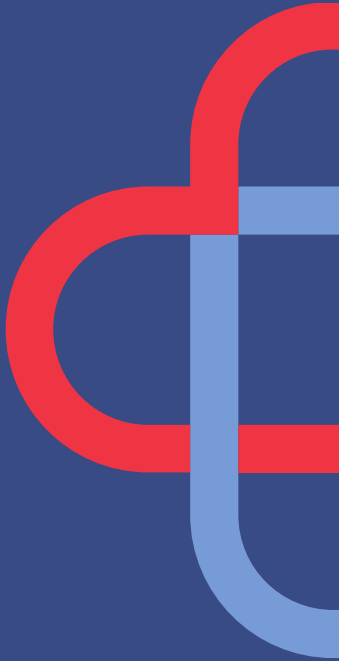
- Lääkehoitoon liittyvissä ongelmissa
- Lääkehoidon vaaratilanteissa
- Lääkemääräyksien teknisistä ongelmista

Sote-keskus-apteekkiyhteistyö koettiin
vajavaiseksi kautta linjan ja siihen toivottiin
yhteistyön vahvistamista

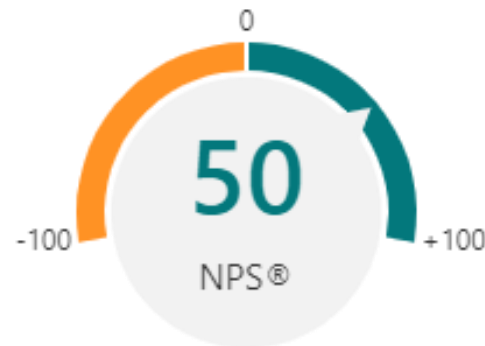

Apteekit kokivat hyväksi tämän pilotin ja mahdollisuuden yhteistyön tiivistämiseen.

Henkilökuntakysely

- Vastauksien keruu vielä kesken
- Vastausprosentti tällä hetkellä n. 15% (n = 10)
- Suurin osa oli tietoinen farmaseutti-pilotista, tutustuneet farmaseuttiimme ja käyttäneet farmaseutin apua työssään
 - Enemmistö kaipasi kuitenkin lisätietoa toimintamallista
- Kukaan ei kokenut farmaseutille ohjaamista haastavana
- NPS 50, kun kysyttiin farmaseutin toiminnan jatkamisen suosittelemista sote-keskuksissa

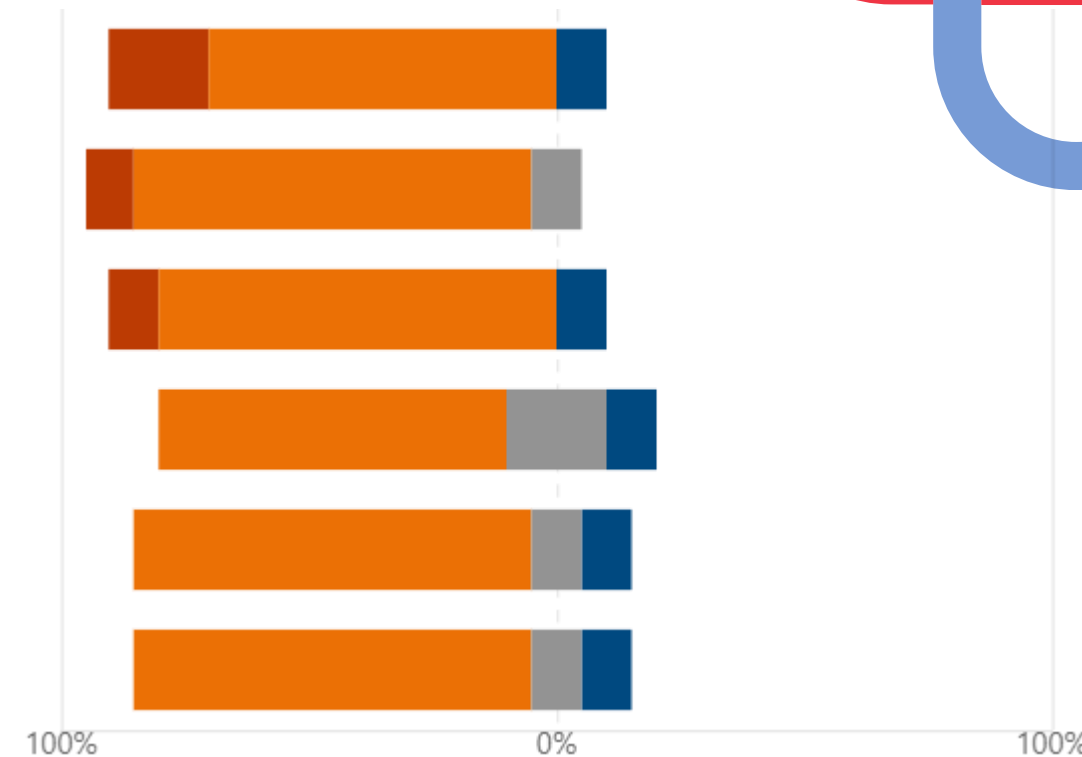

Henkilökunnan selviytyminen parani (modifioitu PEI)

Farmaseutti-pilotin avulla olen kyennyt:

1. Selvittämään asiakkaan lääkehoitoa
2. Ymmärtämään lääkehoidon merkitystä moniammatillisessa tiimissä
3. Auttamaan asiakkaan lääkehoidossa
4. Tukemaan moniammatillisella lääkehoidolla asiakkaan terveyttä
5. Tukemaan moniammatillisella lääkehoidolla asiakkaan selviytymistä oireidensa kanssa/arjessa
6. Tulemaan toimeen lääkehoidon ongelmien kanssa

Paljon paremmin, paremmin, samaan tapaan, en osaa sanoa

Laadun arviointi tulevaisuudessa

1. Vaikuttavuusparametrien paraneminen

- Pitkääikassairauksien hoitotasapainon paraneminen
 - Esim. verenpaine, HbA1c, astmatesti, ESS-pisteet, tupakoimattomuus, BMI, BDI, CAT
- Lääkehoidon kohdistuminen oikein
 - Esim. bronkiittiin määrättyjen ab:ien määrä (J06.9)

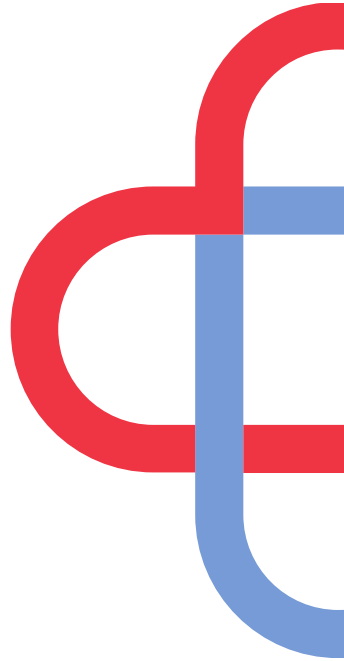
2. Lääkeadherenssi

- Ohjeistetun lääkehoidon toteutuvuus potilailla

3. Reseptien määrä

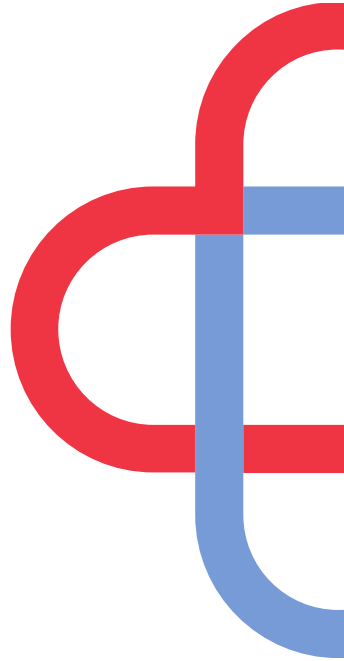
4. Tehokkuus

- Palveluiden määrä suhteessa kaikkiin palvelun tuottamisessa kulutettuihin voimavaroihin

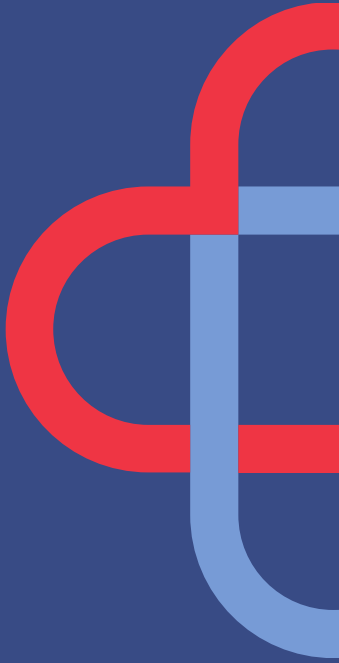

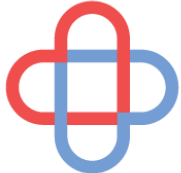
Haasteet pilotissa

- Eri pilottiasemilla osallistaminen tapahtui eri tavalla koronarajoitusten vuoksi
 - → näkyy selvästi asiaan ottautumisessa
- Muille ammattiryhmille on ollut epäselvää, että mitä farmaseutti tekee
 - Potilaiden ohjautuminen vastaanotolle on ollut yskiväistä
- Farmaseutti ei yksin kykene tekemään ihmeitä, vaan jokainen ketjun ammattilainen tarvitsee tukea oman osaamisensa hyödyntämiseksi
- Kirjaamisen oppaat ja ohjekirjat jouduttu muokkaamaan huomioimaan uusi ammattiryhmä avosairaanhoidossa
- Vaikuttavuuden arvioimisen nykyiset työkalut eivät kykene tuottamaan tarpeenmukaista tietoa
 - Alustavasti tehty jo raportista tarjous, mutta samalla menossa tiedolla johtamisen kehitys rakenneuudistushankkeen myötä ja oma tuotanto mahdollistuu jo syksyyn mennessä

Seuraavana tavoitteena mallin
laajentaminen koko maakunnan alueelle ja
sote-keskus-apteekkiyhteistyön
vahvistaminen

päijät sote

Hyvä elämä tehdään yhdessä